

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quæstiones Canonicae De Decimis

Friderich, Melchior

Ingolstadii, 17010 [i.e. 1710]

Quæstio I. Quid sint Decimæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61677)

QUÆSTIONES
CANONICÆ

DE
DECIMIS.

PARS I.

De Origine & Natura Decimarum.

CAPUT I.

De Decimis in genere.

QUÆSTIO I.

Quid sint Decimæ.

SUMMARIUM.

1. Decimarum & Tributorum praestantorum universalis ratio.	& explicata.
2. Generica Decimarum divisio.	7. Oppositionis solutio.
3. 4. 5. 6. Earum definitio tradita	8. Discrimen inter Decimas & Primitias.

DE Decimis agens S. Augustinus suosque ad eas fide bona ac integrè solvendas cohortans, illud Christi *Math. 22.* sapienter usurpat: *Reddite, quæ sunt Cæsaris, Cæsari; & quæ sunt Dei, Deo.* cum enim Deus sit supremus Dominus, Decimas

A

mas

mas sibi *in signum universalis Domini* reddi *præcepit*, ut loquitur Innocentius III. C. 26. & C. 33. *h. t.* Et cum omnia, quæ possidemus, liberali Dei sinu effusa sint, idcirco, quod grati sumus misericordissimo Patri, non tantum vitulos labiorum nostrorum, sed & de rebus, quibus non alit, aliquid sibi offerri voluit. Non tamen, ut idem S. Augustin. *hom. 219. de temp.* ait, novem partes sibi sumpsit, decimam nobis relicta, *sed qui dignatus est totum dare, decimam à nobis dignatus est repetere, non sibi, sed nobis sine dubio profuturam.* Præterea *hereditas ipsius sumus, & hereditas nostra est*, ait idem S. Doctor *ser. 3. de verb. Dom. c. 6. quia & colimus eum, & colit nos, quia si colimus eum, ut Deum nostrum, ille colit nos ut agrum suum.* unde de suo, quem, & fecit, & colit fundo, fructum exigit: quem, *si reddamus*; addit S. Doctor *parat horreum.* Quia verò Principes derivatam à summo rerum Domino potestatem habent, ut Divina Sapiencia per Salomonem *Proverb. 8.* & per utrumque Apostolorum Principem. *1. S. Pet. 2. & Rom. 13.* ait, suntque DEI in terris Vicarij, ut explicat Suar. *de LL. Lib. 3. c. 4. n. 5. & 6.* & Terrestris Dij, uti numinantur *Exod. 22. & 28. & Psal. 81. v. 6.* idcirco ipsi quoque partem bonorum à subditis jure exigunt; partim in signum Domini alti & potestatis Regiæ; partim quia bona à Deo concessa tuentur, ac defendunt; partim quia sicut Nu-

minis Ministri sacri à Populo per Decimas alendi sunt, ita non minus ipsi, qui Dei Ministri suat in Regimine profano, debetur à subditis, unde vivat, ut decet Reipublicæ capitaneus Duces: cum non minus de his, quam de illis valeat illud Apostoli *Hebr. 13. v. 17. Ipsi enim pervigilant, quasi rationem pro animabus vestris reddituri.* Quibus ex capitibus idem Apostol. *Roman. 13. v. 5.* Tributi Principibus præstandi necessitatem deducit.

Hinc prima & summa divisio. 2. ne Decimæ dividuntur in Ecclesiasticas & profanas, seu sæculares. Profanæ sunt species quædam tributi, de quo Samuel *1. Reg. c. 18. v. 15.* cum jus, quod sibi novus Israëlitarum Rex usurpaturus esset, describeret, ait: *sed & segetes vestras, & vinearum redditus addecimabit, ut det Eunucho, & famulis suis.* Meminitque similis Tributi Aristoteles *2. Oeconom. Strabo lib. 1. 5.* & complura exempla adducit Petr. Gregor. *Syntax. Jur. un. lib. 2. c. 20. n. 2.* & Gonzalez *in C. 7. de Decim. n. 4.* Extant quoque de varijs profanis Decimis *L. inter 2. C. de infirm. pæn. Calib. §. 1. in fin. Instit. de pæn. temerè litigant. Novel. 112. c. 12.* Hæ olim dicebantur *Dominica & Indominicata*, ut ait Franc. de Roye *Instit. Jur. Can. l. 2. c. 12.* Canon quoque ab Emphyteutis pendi solitas, olim *decima* dicebatur. Hinc factum esse existimat Zypæus *Not. Jur. Belg. l. 1. tit. de Episc. §. de Decim. ut prætextu haru*

hanc decimarum multæ terræ à decimarum solutione Ecclesijs faciendæ exemptæ fierent. Decimæ Ecclesiasticæ sunt, quæ Ecclesijs & Clero solvuntur. Ad has, non verò ad illas, referri debent, quas Laici quidem percipiunt; sed solum privilegio Ecclesiæ. Nam licet dicantur sæculares, solam tamen utilitatem, quodque temporale in ipsis est, Laici percipiunt, jure directo semper manente penes Ecclesiam. Unde licet à Laicis etiam in Laicos ordine successione, vel per contractus transeant, si in feudum perpetuum iisdem sunt concessæ: si tamen possessor Laicus nihil de ipsis disponat, & hærede careat, redeunt ad Ecclesiam, & ubi ad hanc redierint, in Laicos, saltem in perpetuum, transferri denuò non possunt, nisi auctoritate summi Pontificis, ut infra dicemus. Unde sequitur, quod statum primævum & naturam semper retineant, neque penitus desinant esse Ecclesiasticæ; tametsi, quia à Laicis percipiuntur, passim dicantur Laicales, à spirituali titulo avulsæ, sæcularizata &c. Pari ratione non sæculares & profanæ, sed Ecclesiasticæ, sunt illæ, quas quandoque Pontifices de bonis Clericorum Principibus concesserunt, vel pro recuperanda Terra sancta, vel pro arcendis Hæreticis aut Saracenis. Quarum concessionum plura exempla affert Petr. Gregor. *loc. cit. à n. 3.* & aliqua hisce annis experti sumus. Verùm de Decimis merè profanis non est hinc locus agendi.

Assert. Decimæ sunt decima pars fructuum & lucrorum licitè quasitorum Ecclesiæ Ministris exsolvenda. Ita reipsa omnes, patetque bonam esse definitionem ex *can. 65. 16. q. 1. c. 14. 26. & 27. l. 1.*

Dicitur I. *Decima pars*: quia etfi Deus partem majorem, quàm decimam in alimenta suorum Ministrorum exigere potuisset, hanc tamen potiùs, quàm octavam, vel duodecimam, justis de causis, de quibus infra, modò petit.

Dicitur II. *Fructuum & lucrorum*. Quæ verba hinc strictè sumuntur; fructus nimirum pro eo, quod natura; lucrum pro illo, quod industria parit. Decimæ autem non solum debentur ex ijs, quæ natura vel sola, vel nostro studio adjuncta confert; sed ex illis quoque, quæ solertiâ & manu comparamus.

Dicitur III. *licitè quasitorum*: quæ enim injustè parta sunt, decimationem non patiuntur. Nam si rem injustè partam non facio meam, meum duntaxat est, eam restituere, & Domini, decimas inde solvere. Si meam feci, Ecclesia recusat, ex foedo quæstu quæstum facere: quod quomodo verum sit infra *p. 5. c. 1.* fusiùs explicabitur.

Dicitur IV. *Ecclesiæ Ministris*, Clericis videlicet, juxta illud, quod dixerat Deus Aaroni *Num. 18. v. 12. omnem medullam olei & vini, ac frumenti, quidquid offerunt Primitiarum Domino, dedi tibi.* Et quod Levitis *cit. C. 18. Num. v. 21. Filijs*

A 2 autem

autem Levi dedi omnes Decimas Israelis in possessionem pro ministerio, quo serviunt mihi in tabernaculo foederis.

7 Non obstat dictis, quod decimæ non solis Ecclesiæ Ministris, sed etiam Laicis, & nimium multis penduntur. Nam illi solum in definitione exprimendi erant, quibus jure, & ex sua origine debentur; non quibus per accidens duntaxat ex privilegio, vel qui iniquè eas detinent, uti haud dubiè in nostra Germania multi eas Laici nullo legitimo titulo usurpant, sed partim calamitosi illis temporibus, quibus illa vicinæque Provinciæ varijs Hæresibus inundatæ, bonaque Ecclesiarum direpta fuerunt; partim invalida alienatione per Rectores Ecclesiarum facta, eas occuparunt, rudibus præcipuè aliquot seculis, quibus dissipatio bonorum Ecclesiasticorum frequens erat, uti patet ex pluribus Pontificum constitutionibus, per quas identidem prohibebatur, ac irrita declarabatur. Non enim ullo modo credibile videtur, tot Decimas, quot sunt penes Laicos, legitimè istem

ab Ecclesia fuisse concessas: partim, quia de paucis concessionibus (quæ tamen ipsæ ferè solum ad tempus, & pro aliquo necessitatis casu factæ sunt) existant testimonia: partim, quia non constat de tot Principum ac Procerum meritis in Ecclesiam, ob quæ sola Decimæ Laicis concedi solent; maximè quod illi, quorum ardentius erat Religionis studium, ac propterea majus in Ecclesiam meritum, temporalia ferè non exigebant ab eadem, sed suâ ipsi largiebantur.

Ex dictis infertur discrimen, quod est inter Decimas, & Primitias. Decimæ enim sunt pars Decima fructuum & lucrorum Ministris Ecclesiæ solvenda; Primitiæ verò sunt primi fructus. Hæ immediatè offeruntur Deo; in gratiarum actionem pro frugibus terræ illæ immediatè solvuntur Ministris Ecclesiæ ad sustentationem tanquam stipendium pro Ministerio, quo serviunt altari, & fidei populo. Et quamvis, ut nunc Clero, ita olim etiam Levitis solutæ fuerint Decimæ: Primitiæ tamen, uti & primogenita, solis Sacerdotibus & Pontifici cedebant.

QUÆSTIO II

Quotuplex sit Decimæ.

SUMMARIUM.

9. Decimarum diversitas juxta diversitatem fructuum.
10. Quibusdam aliæ sunt Prædiales, aliæ Personales, aliæ Mixtæ.

11. Dividuntur adæquatè in Reales & Personales.
12. Nulla est necessitas addendi Mixtas.